

**ผลของการพยาบาลตามแนวคิด 5 ซี ของโรที่มีต่อคุณภาพชีวิต
ของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับการรักษาด้วยการผ่าตัด**

นางปานตา อภิรักษ์นภานนท์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-332-957-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**EFFECTS OF NURSING CARE ACCORDING TO ROACH'S FIVE C'S
CONCEPTS ON QUALITY OF LIFE OF BREAST CANCER
PATIENTS RECEIVING SURGERY**

Mrs. Panta Apiruknapanond

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Nursing Administration
Program in Nursing Administration**

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1999

ISBN 974-332-957-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลของการพยาบาลตามแนวคิด 5 ซี ของโรช ที่มีต่อคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับการรักษาด้วยการ ผ่าตัด

โดย

นางปานตา อภิรักษ์นภานนท์

ภาควิชา

พยาบาลศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลีอนุชวรัชชัย

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

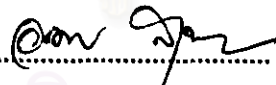

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ กิระนันท์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลีอนุชวรัชชัย)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ดิเรก ศรีสุข)

ปานตา อภิรักษ์นภานนท์ : ผลการพยาบาลตามแนวคิด 5 ซีของโรชที่มีต่อคุณภาพชีวิต ของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับการรักษาด้วยการผ่าตัด (EFFECTS OF NURSING CARE ACCORDING TO ROACH'S FIVE C'S CONCEPTS ON QUALITY OF LIFE OF BREAST CANCER PATIENTS RECEIVING SURGERY) อ.ที่ปรึกษา : ผศ. ดร. อรพรรณ ลือบุญวัชชัย, 220 หน้า, ISBN 974-332-957-9

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการพยาบาลตามแนวคิด 5 ซีของโรชต่อคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับการรักษาด้วยการผ่าตัด กลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามแนวคิด 5 ซีของโรช ในบทบาทพยาบาลผ่าตัด และกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติตั้งแต่ได้รับการวินิจฉัย การเยี่ยมก่อนผ่าตัด ระหว่างผ่าตัด หลังผ่าตัด ถึงการวางแผนกลับบ้านหรือเพื่อการรักษาต่อเนื่องจำนวน 32 คน จัดเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยการจับคู่ กลุ่มทดลองเป็นกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามแนวคิด 5 ซีของโรช และกลุ่มควบคุมเป็นกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก (WHOQOL-100) และเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือ โปรแกรมการพยาบาลตาม แนวคิด 5 ซีของโรช ประกอบด้วย การมีสัมพันธภาพที่อบอุ่น สมรรถนะในการดูแล ความเชื่อมั่น ความถูกต้องทางจริยธรรม และความยึดมั่นผูกพันต่อการดูแลในบทบาทของพยาบาลผ่าตัด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ ด้านการดูแลตามแนวคิดของโรช ด้านคัดลยกรรม และด้านคุณภาพชีวิต จำนวน 9 ท่าน แบบวัดคุณภาพชีวิต (WHOQOL-100) มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.94 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติทดสอบค่าที

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับการรักษาด้วยการผ่าตัด กลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามแนวคิด 5 ซี ของโรช ก่อนการทดลองและภายหลังทดลองมีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน และพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการพยาบาลตามแนวคิด 5 ซี ของโรช มีคุณภาพชีวิตสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสรุปได้ว่าการพยาบาลตามแนวคิด 5 ซี ของโรช มีผลต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับการรักษาด้วยการผ่าตัด

ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล
ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

##C4077574836 : MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD : ROACH'S FIVE C'S CONCEPTS / QUALITY OF LIFE / BREAST CANCER

EFFECTS OF NURSING CARE ACCORDING TO ROACH'S FIVE C'S
CONCEPTS ON THE QUALITY OF LIFE OF BREAST CANCER PATIENTS
RECEIVING SURGERY) THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF. ORAPHAN
LUEBOONTHAVATCHAI, Ph.D. 220 pp. ISBN 974-332-957-9

The purposes of this quasi-experimental research were to study the effects of nursing care according to "Roach's Five C's Concepts" on the quality of life of breast cancer patients receiving surgery before and after the experimentation, and to compare the quality of life of the patients who were receiving perioperative nursing care using "Roach's Five C's Concepts" with a control group. Research samples consisted of 32 breast cancer patients who received surgery. These subjects were assigned into an experimental group and a control group which were matched pair technique. The experimental group had received nursing care according to "Roach's Five C's Concepts" during the diagnostic phase, the preoperative visit phase, the intraoperative phase, the post-operative phase and the discharge planning phase or the preparative phase for continuing treatment using adjuvant therapy. Research instruments were WHOQOL-100 for measuring the quality of life and the nursing care according to "Roach's Five C's Concepts". Roach's Five C's Concepts consist of compassion, competence, confidence, conscience and commitment. The programme of nursing care was developed by the researcher and tested for the content validity by 9 experts using the caring concepts of Roach, namely nursing, surgery and quality of life. The reliability of WHOQOL-100 was 0.94. The statistic technique used in data analysis was the mean, standard deviation, paired t-test and the independent t-test.

Major results of the study showed that the quality of life of breast cancer patients who had received surgery after the experiment was not decreased. And the quality of life of the breast cancer patients who had received surgery after the experiment, in the experimental group was significantly higher than that of the control group at the level of .05. In conclusion, the nursing care according to "Roach's Five C's Concepts" is a program that is useful for the quality of life of breast cancer patients receiving surgery.

ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล
ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อนิติกร.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความ เอาใจใส่ ห่วงใย เชื้ออาหาร ความรัก และความมุ่งมั่น ที่ให้ศิษย์ได้รับความสำเร็จ สมความปรารถนา ด้วยความภาคภูมิใจ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความรัก ความห่วงใย และเชื้ออาหารของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลือบุญวรวัชชัย ที่เสียสละ เวลา ความคิด แรงกาย แรงใจ ให้ศิษย์ ได้พบกับความสำเร็จ ในครั้งนี้ ศิษย์ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลือบุญวรวัชชัย เป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์ คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประธานในการสอบวิทยานิพนธ์ และครูผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครูทุกเวลาวันที่เสมอมา ที่ห่วงใย ให้กำลังใจ และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รองศาสตราจารย์ ดร. ดิเรก ศรีสุโข กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ให้ข้อเสนอแนะในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกท่าน ที่ให้ ความรู้ ความรัก ความเอาใจใส่เสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือ ให้คำแนะนำ ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ กฤษณ์ จากงามระ อาจารย์กิติกร มีทรัพย์ อาจารย์เพ็ญจันทร์ แสนประสาน อาจารย์ศุภกรใจ เจริญสุข ที่ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ด้วยความเอาใจใส่

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล หัวหน้าหอและพยาบาลวิชาชีพหอผ่าตัดตึกสิรินธร พยาบาลวิชาชีพหอผู้ป่วยตึกอาทร พยาบาลวิชาชีพหอผู้ป่วยนอกศัลยกรรม และพยาบาลวิชาชีพหอผู้ป่วยในศัลยกรรมทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยในครั้งนี้ ด้วยดีเสมอมา

ขอบคุณสำหรับทุนวิจัยบางส่วนจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอบคุณ นางสาวโสภี อุดรุต และเจ้าหน้าที่คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่อำนวยความสะดวกมาตลอด

ขอบคุณ เพื่อนนิสิต กัลยาณมิตรทุกท่านที่ได้เอ่ยนามที่ให้การสนับสนุน เป็นกำลังใจ ให้กันและกันเสมอมา

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้ความรัก ความห่วงใย ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยดีเสมอมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๗
กิตติกรรมประกาศ.....	๘
สารบัญ.....	๙
สารบัญตาราง	๑๑
สารบัญแผนภูมิ.....	๑๒
สารบัญรูป	๑๓
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
แนวคิดและสมมติฐานการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	8
ขอบเขตการวิจัย.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
แนวคิดเกี่ยวกับมะเร็งเต้านมและผู้ป่วยมะเร็งเต้านม	14
บทบาทพยาบาลผ่าตัดในการดูแลผู้ป่วยผ่าตัดมะเร็งเต้านม.....	34
แนวคิดทฤษฎีการดูแล.....	38
คุณภาพชีวิตและการประเมินคุณภาพชีวิต.....	63
รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	78
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	96
ประชากร.....	97
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	99
การดำเนินงานวิจัย	106
การวิเคราะห์ข้อมูล	111

สารบัญ

	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	113
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	124
สรุปผลการวิจัย	130
อภิปรายผลผลการวิจัย	131
ข้อเสนอแนะ	139
รายการอ้างอิง	141
ภาคผนวก	155
ภาคผนวก ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและหนังสือขอความร่วมมือ	156
ภาคผนวก ข. สถิติที่ใช้ในการวิจัย	162
ภาคผนวก ค. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	166
ประวัติผู้วิจัย	205

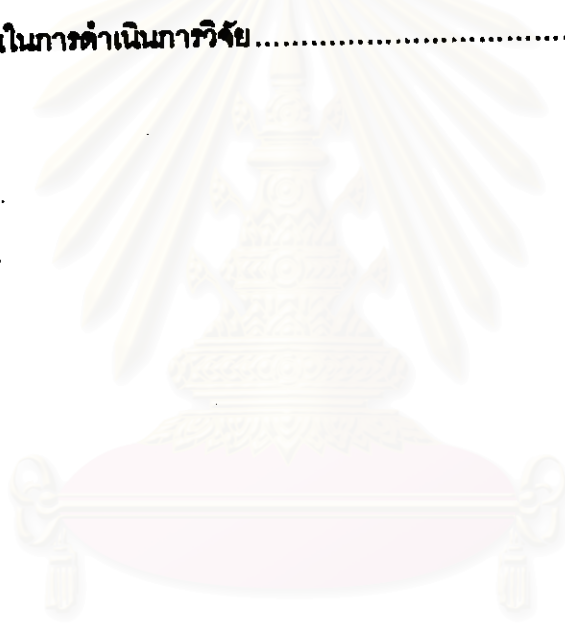
สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สถานภาพของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองรายคู่ จำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส และวิธีการรักษา	98
2	แสดงลักษณะกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มควบคุม จำแนกตามกลุ่มอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ วิธีการผ่าตัด และรายได้	114
3	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยส่วน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณภาพชีวิตผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีผ่าตัดระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนทดลอง.....	116
4	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยส่วน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณภาพชีวิตรายด้านของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีผ่าตัดระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนทดลอง.....	117
5	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีผ่าตัดก่อนและหลังการทดลอง	118
6	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณภาพชีวิตรายด้านของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีผ่าตัดกลุ่มทดลองก่อนและหลังทดลอง.....	119
7	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีผ่าตัดกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง.....	120
8	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณภาพชีวิตรายด้านของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีผ่าตัดกลุ่มควบคุมก่อนทดลองและหลังการทดลอง	121
9	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีผ่าตัด ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง	122
10	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณภาพชีวิตรายด้านของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีผ่าตัด ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง.....	123

สารบัญแนกมึ

แนกมึ		หน้า
1	แสดงพฤติกรรมการช่วยเหลือทางการพยาบาล.....	46
2	พฤติกรรมการดูแลตามแนวคิด 5 C's ของ Roach ในรูปแบบการดูแลผู้ป่วยมะเร็ง เต้านมที่ได้รับการรักษาด้วยการผ่าตัดและครอบครัวในระยะต่าง ๆ	61
3	กรอบแนวคิดการวิจัย	95
4	ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย.....	112

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญรูป

รูปที่		
1	แสดงตำแหน่งและโครงสร้างของเต้านมด้านข้างและด้านหน้า	15
2	แสดงการตรวจเต้านมด้วยตนเอง	17
3	แสดงการตรวจเต้านมด้วยตนเอง	18
4	แสดงการตรวจเต้านมด้วยตนเอง	18
5	แสดงการตรวจเต้านมด้วยตนเอง	19
6	แสดงการตรวจเต้านมด้วยตนเอง	19
7	แสดงการจัดระยะของมะเร็งเต้านมทางคลินิก TNM classification	25

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย